

Keskon Eläkekassa

**Tilinpäätös ja toimintakertomus
31.12.2019**

**- Toimintakertomus
- Tilinpäätös**

Y-tunnus 0200000-4, Kotipaikka Helsinki

Keskon Eläkekassa

Tilinpäätös

31.12.2019

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus vuodelta 2019	1 - 6
Tilinpäätös 31.12.2019	Sivut
Tuloslaskelma	1
Tase	2
Tuloslaskelman liitetiedot	3-4
Taseen liitetiedot	5-7
Riskit ja riskienhallinta	8-12
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	13
Luettelo kirjanpidosta ja kirjanpitoaineiston lajeista	14
Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitus	15
Tilintarkastusmerkintä	15

KESKON ELÄKEKASSA

KESKON ELÄKEKASSAN TOIMINTAKERTOMUS 2019

YLEISTÄ

Vuosi 2019 oli eläkekassan 87. toimintavuosi.

Keskon Eläkekassa on osakkaidensa oma eläkelaitos, joka tarjoaa lisäeläketurvan niille osakkaiden työntekijöille, jotka ovat Keskon Eläkekassan jäseniä. Eläkekassa on suljettu 8.5.1998.

Keskon Eläkekassa on perustettu vuonna 1932 Savo-Karjalan tukkuliikkeen toimi-henkilöiden eläkekassaksi. Vuonna 1941 nimi muuttui Keskon Eläkekassaksi. Vuonna 1962 kassaan perustettiin A- ja B-osastot ja B-osasto lakkautettiin vuonna 2012. Keskon Eläkekassan tehtävänä on pitää huolta toimintapiirinsä henkilöiden lisäeläketurvasta sekä hoitaa tulevien eläkkeiden katteena olevaa sijoitusomai-suutta niin, että sille asetetut vaatimukset täyttyvät.

Eläkekassan hallinnointipalveluja on hoitanut Mandatum Life Palvelut Oy (entinen Innova Palvelut Oy, myöhemmin Mandatum) heinäkuusta 2013 lähtien. Hallinnointi-palvelut kattavat Keskon Eläkekassan eläkepalvelut ja kirjanpito- ja vaiku-tusmatemaattiset palvelut ja kassanjohtajapalvelun.

Virallinen tilinpäätös on nähtävissä Mandatum Life Palvelut Oy:ssä, Bulevardi 56, Helsinki, puhelin 010 516 7912

OSAKKAAT

Intersport Finland Oy
Kenkäkesko Oy
Kesko Oyj
K-Kauppiasliitto ry
K-Market Oy
Konekesko Oy

K Caara Oy
K Auto Oy
Vähittäiskaupan Tilipalvelu VTP Oy
Vähittäiskaupan Takaus Oy
Keskon Eläkekassa

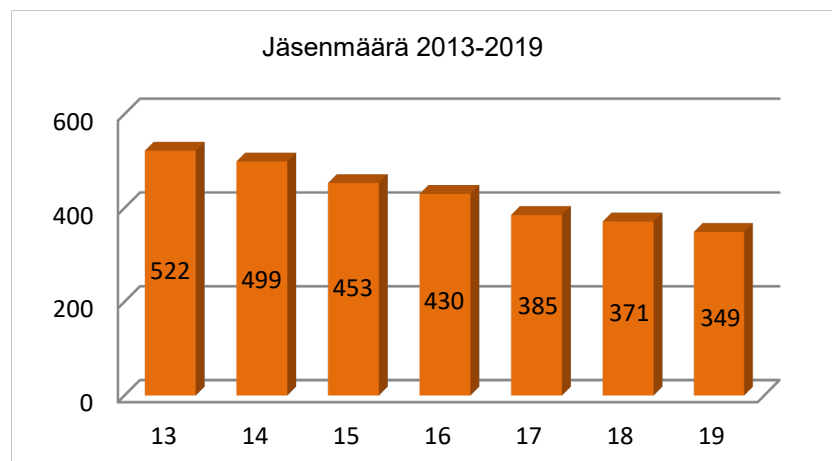
EDUSTAJISTON KOKOUS

Varsinainen edustajiston kokous pidettiin 12.4.2019. Puheenjohtajana toimi lakimies Markku Jantunen Kesko Oyj:stä.

Edustajisto kokoontui yhden kerran kertomusvuonna. Lisäksi edustajistolle pidettiin infotilaisuus lisäeläke-etuusotteista 29.10.2019.

JÄSENET

Eläkekassan toimintapiiriin kuului kertomusvuoden lopussa 349 jäsentä (371).



KESKON ELÄKEKASSA

ELÄKKEET

Maksussa olevia eläkkeitä oli kertomusvuoden lopussa yhteensä 1904 (1941)
Perhe-eläkkeensaajia oli 380 (381)

Muihin eläkkeisiin on luettu perhe-eläkkeet.

Eläkelaji	2019	2018	Muutos
Vanhuuseläkkeet	1489	1513	-24
Varhaiseläkkeet	18	25	-7
Alennetut työkyvyttömyyseläkkeet	3	4	-1
Työkyvyttömyyseläkkeet	14	18	-4
Muut eläkkeet	380	381	-1
Yhteensä	1904	1941	- 37

Eläkkeitä korotettiin 1.1.2020 alkaen työeläkeindeksillä ja korotus oli kaikilla 1,2 prosenttia.

Eläkkeitä maksettiin toimintavuoden aikana 13 784 912 euroa ja hautausavustuksia 147 182 euroa.

Kertomusvuonna vanhuuseläkkeelle siirtyi suoraan työsuhteesta 11 henkilöä, varhaiseläkkeelle 3 henkilöä ja alennetulle työkyvyttömyyseläkkeelle 1 henkilöä. Yhteensä suoraan työsuhteesta eläkkeelle siirtyi 14 henkilöä vuonna 2019. Vuonna 2018 vastaava luku oli 10.

VAPAAKIRJAT

A-osastosta myönnettiin vapaakirjoja yhteensä 8 henkilölle vuonna 2019. Vapaakirjan mukaiselle eläkkeelle siirtyi 9 henkilöä. Vapaakirjojen lukumäärä vuoden lopussa oli 196 (198).

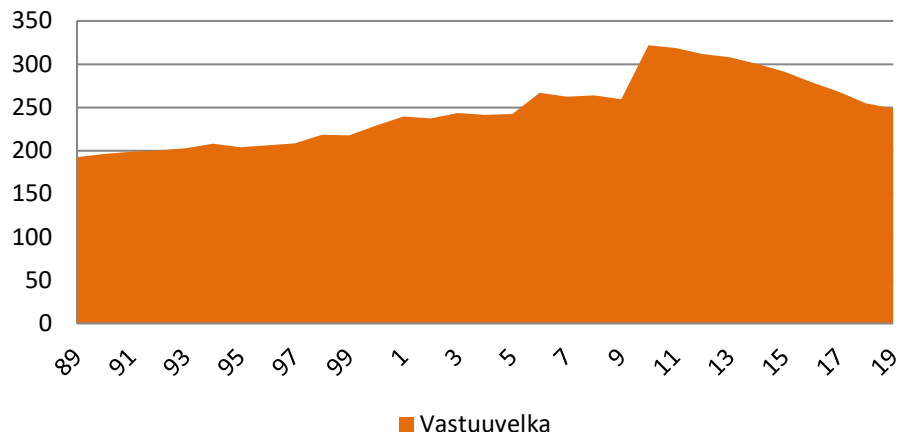
JÄSENMAKSUT

Vuonna 2019 ei ollut jäsenmaksujen palautuksia.

VASTUUVELKA

Vakuutusmaksuvastuu laski 2,8 miljoonaa euroa ja korvausvastuu laski 0,3 miljoonaa euroa. Indeksikorotusvastuuta purettiin 0,2 miljoonaa euroa. Vastuuvelka oli yhteensä 248,8 (252,1) miljoonaa euroa. Vastuuvelka sisältää 18,4 miljoonan euron indeksikorotusvastuun. Eläkekassan vastuuvelka on kokonaan katettu.

VASTUUVELKA 1989 – 2019
19/12 rahan arvossa (Elinkustannusindeksi), M€



KESKON ELÄKEKASSA

VAKUUTUSMAKSU

Eläkekassan alle 53-vuotiaat jäsenet maksoivat jäsenmaksua prosentin ennakonpidätyksen alaisista ansioistaan, kuten edellisinkin vuosina.

Yli 53-vuotiailta jäsenmaksu on poistettu kokonaan. Jäsenmaksutuloa kertyi 0,08 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksua ei peritty.

TALOUDELLINEN TULOS

Eläkekassan kirjanpidollinen voitto vuodelta 2019 oli 30,7 (-20,7) miljoonaa euroa. Eläkekassan hallitus päätti esittää Eläkekassan edustajistolle, että ylijäämä näytetään tuloslaskelmassa ja siirretään taseessa omaan pääomaan.

Siirron jälkeen oma pääoma on 53,7 miljoonaa euroa.

SIJOITUSTOIMINTA

Eläkekassan sijoitusomaisuus käyvin arvoihin oli vuoden vaihteessa 382,6 (408,8) miljoonaa euroa.

Osakkeiden ja osuuksien arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi.

	2019 %	2018 %	2017 %	2016 %	2015 %
Markkinaraha	16,6	21,3	31,1	10,2	9,2
JVK:t	17,0	10,7	5,0	4,9	3,7
Vaihtoehtoiset sijoitukset	3,5	3,3	3,3	3,6	3,8
Osakkeet ja sijoitusrahastot	39,7	33,2	33,9	37,9	36,6
Kiinteistösijoitukset	23,2	31,6	26,6	43,4	46,8
Sijoituslainaus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Kiinteistösijoitukset

Suoria kiinteistösijoituksia oli omaisuudesta n. 23,2 prosenttia ja kiinteistövakuudellisia lainoja 0 prosenttia. Yhteensä kiinteistösijoituksia oli n. 23,2 prosenttia. Vuoden lopussa kiinteistösijoituksiin sitoutuneen pääoman määrä oli 105,6 (129,0) miljoonaa euroa.

Arvonlennuksia tai arvonalentumisten palautuksia ei kirjattu kiinteistöihin tilinpäätöksessä 2019. Kiinteistöjen arvonmuutokset perustuvat joulukuussa saatuihin uusiin kiinteistöjen käyviin arvoihin.

Korkosijoitukset

Korkosijoitusten (sisältäen korkopapereihin sijoittavat rahasto-osuudet) markkina-arvo vuoden 2019 lopussa oli yhteensä 128,8 (192,5) miljoonaa euroa. Korkosijoitusten osuus kokonaissalkusta oli 33,7 (32,0) prosenttia. Ne jakautuivat siten, että lyhyissä koroissa oli 16,6 (21,3) prosenttia ja pitkissä koroissa 17,0 (10,7) prosenttia. Korkosijoitukset jakautuivat alla olevan taulukon mukaisesti.

Korkosijoitukset	31.12.2019			31.12.2018		
	milj.euroa	%	mod.dur.	milj.euroa	%	mod.dur.
Joukkovelkakirjalainat	65,2	50,6	2,7	43,6	33,3	3,0
Rahamarkkinavälineet	63,6	49,4	0,2	87,1	66,7	0,3

Saamiset työnantajaosakkailta ovat allokaatiossa lyhyissä korkosijoituksissa. Vuoden lopussa näitä oli 7,0 (4,1) miljoonaa euroa. Saamisilla työnantajalta on turvaava vakuus.

Osakesijoitukset

Noteeratut osake- ja rahastosijoitukset olivat vuoden 2019 lopussa markkina-arvoiltaan yhteensä 134,6 (109,8) miljoonaa euroa. Tämä oli 35,2 (26,9) prosenttia koko salkusta. Noteeraamattomiin osakkeisiin oli sijoitettuna 4,5 prosenttia salkusta.

Noteerattujen osakkeiden TWR- tuotto oli 23,6 prosenttia. Vertailuindeksinä käytettyjen MSCI Worldin ja OMX Helsinki Cap -tuottoindeksin viimeisen 12 kuukauden tuotot olivat 30,9 ja 20,4 prosenttia. Eläkekassan noteerattujen osakkeiden salkun volatilitteetti oli 11,27 prosenttia.

Valluga-sijoitus Oy:n osakkeiden kirjanpidon hankintameno on kirjattu arvonnkorotuksen oikaisu -4 miljoonaa euroa tilinpäätöksessä 2019, sillä sijoituksen käyvän arvon katsotaan olevan tilinpäätöspäivänä pysyvästi kirjanpidon hankintamenoa pienempi. Valluga-sijoitus jakoi vuoden lopulla merkittävän osan omasta pääomastaan osinkona osakkeenomistajilleen ml. eläkekassa.

Vaihtoehtoiset sijoitukset

Vaihtoehtoiset sijoitukset sisältävät pääomarahastosijoituksia. Niiden osuus sijoituksesta oli vuoden 2019 lopussa 3,5 (3,3) prosenttia markkina-arvoilla mitattuna.

Sijoitustoiminnan tulos

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen nettotuotto oli 46,0 (19,8) miljoonaa euroa. Vuonna 2019 kirjattiin arvonalennusten palautuksia osakkeista ja osuuksista yhteensä 3,6 miljoonaa euroa ja uusia arvonalennuksia yhteensä 3,1 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan markkina-arvoinen tuotto sitoutuneelle pääomalle vuonna 2019 oli 10,9 (-0,2) prosenttia. Viiden viime vuoden keskimääräinen vuosituotto on 5,4 prosenttia ja vuodesta 2005 lähtien laskettu vuosituotto viideltätoista vuodelta 7,6 prosenttia.

RISKIT JA RISKIENHALLINTA

Keskon Eläkekassan (jäljempänä Eläkekassa) riskienhallinnan tavoitteena on rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle ja estää Eläkekassaa uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus.

Määrällisille riskeille asetetaan rajat kirjallisesti ja ne kirjataan vuosittain sijoitussuunnitelmaan. Valvontarajoja seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista arvioidaan ja raportoidaan kuukausittain. Mittareiden ja riskirajojen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain sijoitussuunnitelman teon yhteydessä.

Eläkekassan kannalta merkittävimmät riskit ovat vakuutustoiminnan riskit, sijoitustoiminnan riskit ja operatiiviset riskit.

VAKUUTUSKASSALAIN MUUTOKSET

Uusi vakuutuskassalaki astui voimaan 1.1.2019. Lakiuudistuksen seurauksena eläkekassan tuli perustaa keskeiset toiminnot eli riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toiminnot. Eläkekassan keskeiset toiminnot ulkoistettiin Kesko Oy:lle. Riskienhallintatoiminnon suorittajana toimii Timo Pajala ja sisäisen tarkastuksen suorittajana Marko Siponen. Koska keskeiset toiminnot on ulkoistettu eläkekassan työnantajalle, Finanssivalvonnan määräysten mukaan toiminnoista toimitettiin lupahakemus Finanssivalvonnalle kesäkuussa 2019. Finanssivalvonta ilmoitti tammikuussa 2020,

KESKON ELÄKEKASSA

että Finanssivalvonta on päättänyt antaa luvan keskeisten toimintojen ulkoistamiseksi Kesko Oyj:lle.

Lisäksi Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti kaikista eläkekassan ulkoistetuista toiminnoista tehtiin ulkoistamisilmoitus Finanssivalvonnalle kesäkuussa 2019.

TULEVAISUUDEN
NÄKYMÄT

Eläkekassa on vakavarainen ja sen toiminta on vakaata. Eläkekassan tavoitteena on pidentää jäsentensä työuria yhteiskunnan tavoitteiden mukaisesti turvaten jäsenten voinnin vapaus eläkkeelle jäännin suhteen sekä säilyttää eläkekustannusten hallinta myös tulevaisuudessa.

TILINPÄÄTÖKSEN
LAADINTA

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu Finanssivalvonnan eläkekassoille antamia määräyksiä ja ohjeita.

ELÄKEKASSAN HALLINTO

HALLITUS

Varsinaiset jäsenet

Osakkaiden edustajat:
Matti Mettälä, puheenjohtaja
Mika Majoinen

Varajäsenet

Ismo Riitala
Jukka Koivunen

Jäsenten edustajat:
Tom Fagerström, varapuheenjohtaja
Kirsi Tamminen

Esa Lehtonen
Taina Hohtari

Kertomusvuoden aikana hallitus kokoontui 10 kertaa.

KASSANJOHTAJA

Eläkekassan johtajana toimi Katriina Hyvönen ja 1.5.2019 alkaen Marja Saloniemi, molemmat Mandatum Life Palvelut Oy:stä. Uudesta kassanjohtajasta tehtiin Finanssivalvonnalle Finanssivalvonnan määräysten mukainen vakuutus kassanjohtajan fit&proper-kokonaisuudesta. Finanssivalvonta ilmoitti kesällä 2019, että Finanssivalvonnalla ei ole huomautettavaa kassanjohtajan valintaan.

EDUSTAJISTO

Edustajiston jäsenet 1.7.2016 alkaen

Andelin Juha
Fagerström Tom
Hohtari Taina
Järvinen Petri
Karppinen Aini
Koivupuro-Niva Teija
Lehtonen Esa
Lehtoranta Jani
Ojanen Janne
Tamminen Kirsi

Varajäsenet

Ei varajäseniä

SIJOITUSVALTUUTETTU

Sijoitusvaltuutettuna toimi Jarkko Karjalainen Kesko Oyj:stä.

KESKON ELÄKEKASSA

TILINTARKASTAJAT

Varsinainen
osakkaiden valitsema

Varalla

PricewaterhouseCoopers Oy
Enel Sintonen, KHT

jäsenten valitsema
Olli-Pekka Salonen, KHT

Jukka Paunonen, KHT

ASIAANTUNTIJAT

Mandatum Life Palvelut Oy Vakuutustekniset laskelmat, kirjanpito- ja eläkepalvelut ja kassanjohtajapalvelut

Vakuutusmatemaatikko Eläkekassan vakuutusmatemaatikkona on toiminut Piia Laaksonen, SHV

TILIKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT JA ARVIO TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Vuoden 2020 alussa koronavirus on levinnyt maailmanlaajuisesti epidemiaksi. Viruksen leviämisen vastatoimet ovat aiheuttaneet pörssikursseihin merkittävää laskua, mikä takia eläkekassan omaisuuden arvo on laskenut. Eläkekassan sijoitusomaisuuden arvo oli tilinpäätöshetkellä 382,5 miljoonaa euroa ja hetkellä 20.3.2020 arvo oli 338,4 miljoonaa euroa. Eläkekassan katetilanne on vahva, mutta katetilanetta tullaan seuraamaan aktiivisesti vuoden 2020 aikana. Eläkekassassa on lisäksi puskureina omaa pääomaa 53,7 miljoonaa euroa ja indeksikorotusvastuuta 18,4 miljoonaa euroa. Tarvittaessa eläkekassa voi periä työntantajalta vakuutusmaksuja.

Keskon Eläkekassa

Tuloslaskelma

VAKUUTUSTEKNINEN LASKELMA	1.1 - 31.12.2019 eur	1.1.-31.12.2018 eur
VAKUUTUSMAKSUTULO		
Jäsenten vakuutusmaksut	77 460,87	102 705,11
VAKUUTUSMAKSUTULO YHTEENSÄ	<u>77 460,87</u>	<u>102 705,11</u>
SIJOITUSTOIMINNAN TUOTOT	53 766 825,43	33 519 262,83
SIJOITUSTEN REALISOITUMATTOMAT ARVONNOUSUT		
Arvonkorotus	0,00	14 000 000,00
Yhteensä	<u>0,00</u>	<u>14 000 000,00</u>
KORVAUSKULUT		
Muiden eläkkeiden maksetut korvaukset	-13 932 093,98	-14 248 365,54
Muiden eläkkeiden korvausvastuun muutos	301 200,00	5 318 200,00
KORVAUSKULUT YHTEENSÄ	<u>-13 630 893,98</u>	<u>-8 930 165,54</u>
VAKUUTUSMAKSUVASTUUN MUUTOS		
Muut eläkkeet	3 016 814,00	4 849 352,00
HOITOKULUT	-411 693,43	-377 514,97
SIJOITUSTOIMINNAN KULUT	<u>-7 762 095,00</u>	<u>-13 749 702,65</u>
SIJOITUSTEN REALISOITUMATTOMAT ARVONLASKUT		
Arvonkorotusten oikaisut	-4 000 000,00	0,00
VAKUUTUSTEKNINEN TULOS	31 056 417,89	29 413 936,78
MUU KUIN VAK.TEKN.LASKELMA		
Muut kulut	0,00	-23,14
Ylijäämä varsinaisesta toiminnasta	<u>31 056 417,89</u>	<u>29 413 913,64</u>
TULOVEROT		
Ed.tilikauden verot	0,00	0,00
Lopulliset verot	0,00	0,00
Maksetut lähdeverot	<u>-316 756,80</u>	<u>-368 751,14</u>
	-316 756,80	-368 751,14
Palautus osakkaille		
Palautus osakkaille	0,00	-49 750 361,00
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	<u>30 739 661,09</u>	<u>-20 705 198,50</u>

Keskon Eläkekassa

Tase	31.12.2019 eur	31.12.2018 eur
VASTAAVAA		
SIJOITUKSET		
Kiinteistösijoitukset		
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	59 378 690,70	62 766 429,83
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen		
Osakkaana olevan työnantaja- yrityksen osakkeet ja osuudet	14 925 540,89	14 210 043,24
Saamiset osakkaana olevalta työnantajayritykseltä	<u>6 975 999,27</u>	<u>4 138 895,31</u>
	21 901 540,16	18 348 938,55
Muut sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	175 309 661,79	176 187 398,11
Rahoitusmarkkinavälineet	44 365 761,76	60 196 259,42
Kiinnelainasaamiset	<u>0,00</u>	<u>4 527 000,00</u>
	219 675 423,55	240 910 657,53
	300 955 654,41	322 026 025,91
SAAMISET		
Muut saamiset	1 156 597,60	1 148 840,56
MUU OMAISUUS		
Rahat ja pankkisaamiset	518 736,90	1 481 084,91
SIIRTOSAAMISET	<u>421 834,99</u>	<u>753 707,27</u>
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>303 052 823,90</u></u>	<u><u>325 409 658,65</u></u>
VASTATTAVAA	31.12.2019 eur	31.12.2018 eur
OMA PÄÄOMA		
Vararahasto	19 623 022,81	19 623 022,81
Yli-/alijäämä edell.tilikausilta	3 303 669,72	24 008 868,22
Tilikauden yli-/ alijäämä	<u>30 739 661,09</u>	<u>-20 705 198,50</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	<u>53 666 353,62</u>	<u>22 926 692,53</u>
VAKUUTUSTEKNINEN VASTUUVELKA		
Muut eläkkeet		
Vakuutusmaksuvastuu	93 726 000,00	96 497 000,00
Korvausvastuu	136 662 800,00	136 964 000,00
Indeksikorotusvastuu	<u>18 431 066,00</u>	<u>18 676 880,00</u>
Vakuutustekninen vastuuvelka yhteensä	248 819 866,00	252 137 880,00
VELAT		
Muut velat	544 604,28	345 086,12
SIIRTOVELAT		
Muut siirtovelat	22 000,00	50 000 000,00
	<u><u>303 052 823,90</u></u>	<u><u>325 409 658,65</u></u>

Keskon Eläkekassa

Tuloslaskelman liitetiedot	31.12.2019		31.12.2018	
Korvauskulut				
Muut eläkkeet:				
Maksetut eläkkeet		-13 784 911,95		-14 083 550,87
Muut korvaukset		-147 182,03		-147 134,67
Takaisinostot		0,00		-17 680,00
Yhteensä		<u>-13 932 093,98</u>		<u>-14 248 365,54</u>
Hoitokulut				
Palkat ja palkkiot		-4 800,00		-4 640,00
Eläkekulut		0,00		0,00
Muut henkilösivukulut		0,00		0,00
Lakisääteiset maksut		-8 238,33		-9 271,89
Muut hoitokulut		-398 655,10		-363 603,08
Yhteensä		<u>-411 693,43</u>		<u>-377 514,97</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotot				
Sijoitustoiminnan tuotot:				
Tuotot sijoituksista osakkaana olevaan työntantajaryhtykseen				
Osinkotuotot	0,00		1 067 000,00	
Korkotuotot	0,00	0,00	0,00	1 067 000,00
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot	65 981,03		197 382,60	
Muut tuotot	<u>6 492 729,35</u>	6 558 710,38	<u>6 311 235,27</u>	<u>6 508 617,87</u>
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	37 212 138,27		9 130 768,39	
Korkotuotot	466 145,57		414 600,67	
Muut tuotot	<u>184 310,44</u>	<u>37 862 594,28</u>	<u>205 602,99</u>	<u>9 750 972,05</u>
Yhteensä		44 421 304,66		17 326 589,92
Arvon alentumisten palautukset		3 631 147,16		2 050 137,23
Myyntivoitot		<u>5 714 373,61</u>		<u>14 142 535,68</u>
Yhteensä		<u>53 766 825,43</u>		<u>33 519 262,83</u>
Sijoitustoiminnan kulut ¹⁾				
Kulut kiinteistösijoituksista		-717 906,86		-436 752,25
Kulut muista sijoituksista		-231 557,50		-173 747,80
Yhteensä		-949 464,36		-610 500,05
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-3 089 743,37		-9 455 766,93	
Rakennusten poistot	<u>-3 387 739,13</u>	-6 477 482,50	<u>-3 645 016,48</u>	-13 100 783,41
Myyntitappiot		<u>-335 148,14</u>		<u>-38 419,19</u>
Yhteensä		<u>-7 762 095,00</u>		<u>-13 749 702,65</u>
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonorotuksia ja niiden oikaisua		46 004 730,43		19 769 560,18
Sijoitusten arvonorotus	0,00		14 000 000,00	
Sijoitusten arvonorotuksen oikaisu	-4 000 000,00	-4 000 000,00	0,00	14 000 000,00
Sijoitusten nettotuotto tuloslaskelmassa		<u>42 004 730,43</u>		<u>33 769 560,18</u>

¹⁾ Sijoitustoiminnan kuluihin sisältyy sijoitustoiminnan hoitokuluja yhteensä 167 784,56 euroa

KESKON ELÄKEKASSA

HENKILÖSTÖÄ JA TOIMIELINTEN
JÄSENIÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

	2019	2018
	€	€
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-4 800,00	4 640,00
Eläkekulut	0,00	0,00
Muut henkilösivukulut	0,00	0,00
	<u>-4 800,00</u>	<u>4 640,00</u>

Eläkekassan henkilökunnan lukumäärä tilikauden aikana oli 0 toimihenkilöä.

Hallituksen palkkiot

Palkkiot	<u>-4 800,00</u>	<u>4 640,00</u>
Hallituksen jäsenille ei ole annettu hallituksen jäsenyyteen perustuvia eläkesitoumuksia		

Tilintarkastajan palkkiot

Tilintarkastuspalkkiot	<u>18 638,81</u>	<u>18 551,55</u>
------------------------	------------------	------------------

KESKON ELÄKEKASSA

TASEEN LIITETIEDOT

SIJOITUSTEN KÄYPÄ ARVO JA ARVOSTUSERO	31.12.2019			31.12.2018		
	Jäljellä oleva hankintameno €	Kirjanpitoarvo €	Käypä arvo €	Jäljellä oleva hankintameno €	Kirjanpitoarvo €	Käypä arvo €
Kiinteistösijoytukset						
Kiinteistöt	59 378 387,96	59 378 387,96	88 600 000,00	62 766 127,09	62 766 127,09	88 600 000,00
Kiinteistöosakkeet	302,74	302,74	302,74	302,74	302,74	302,74
Sijoitukset osakkaana olevaan työnantajayritykseen						
Työnantajayrityksen osakkeet ja osuudet	14 925 540,89	14 925 540,89	17 209 709,91	14 210 043,24	14 210 043,24	25 884 725,00
Saamiset työnantajayritykseltä	6 975 999,27	6 975 999,27	6 975 999,27	4 138 895,31	4 138 895,31	4 138 895,31
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	175 309 661,79	175 309 661,79	224 283 470,02	176 187 398,11	176 187 398,11	223 811 367,43
Rahoitusmarkkinavälineet	44 365 761,76	44 365 761,76	44 635 632,61	60 196 259,42	60 196 259,42	60 223 262,84
Kiinnelainasaamiset	0,00	0,00	0,00	4 527 000,00	4 527 000,00	4 527 000,00
	300 955 654,41	300 955 654,41	381 705 114,55	322 026 025,91	322 026 025,91	407 185 553,32
Arvostuserot yhteensä (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			80 749 460,14			85 159 527,41
Kirjanpitoarvo sisältää arvonkorotuksia ja arvonkorotusten oikaisuja: Sijoitusomaisuuden arvonkorotukset					14 000 000,00	
Sijoitusomaisuuden arvonkorotuksen oikaisu		4 000 000,00				

KIINTEISTÖSIJOITUSTEN MUUTOKSET	1.1.-31.12.2019		1.1.-31.12.2018	
	Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet €		Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet €	
Hankintameno 1.1.	62 766 429,83		66 411 446,31	
Lisäykset	0,00		0,00	
Vähennykset	0,00		0,00	
Tilikauden poistot	-3 387 739,13		-3 645 016,48	
Hankintameno 31.12.	59 378 690,70		62 766 429,83	
Arvonalentumiset 1.1.	0,00		0,00	
Vähennysten arvonalentumiset	0,00		0,00	
Tilikauden arvonalentumiset	0,00		0,00	
Arvonalentumisten palautukset	0,00		0,00	
Arvonalentumiset 31.12.	0,00		0,00	
Arvonkorotukset 1.1.	0,00		0,00	
Lisäykset	0,00		0,00	
Vähennykset	0,00		0,00	
Arvonkorotukset 31.12.	0,00		0,00	
Kirjanpitoarvo 31.12.	59 378 690,70		62 766 429,83	

TYÖNANTAJAYRITYSTEN OSAKKEET 31.12.2019

Osakelaji	Määrä kpl	Markkina-arvo €	Kirjanpitoarvo €	%-osuus yhtiön kaikista osakkeista	%-osuus Eläke- kassan taseen loppusummasta
Yhteensä VT Oy	7000	4 715 497,65	4 715 497,65	1,8	1,6
Yhteensä Valluga-sijoitus Oy	1 023	12 494 212,26	10 210 043,24	18,3	3,4
Kaikki yhteensä		17 209 709,91	14 925 540,89		5,0
YHTEENSÄ		17 209 709,91	14 925 540,89		

Muut sijoitukset		31.12.2019	käypä arvo	224 283 470,02	
	Kotipaikka	Eläkekassan omistusosuus /kpl 31.12.2019	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Markkina-arvo 31.12.2019	%-osuus käyvästä arvosta
ABB LTD-REG CHF	Sveitsi	150 000	3 076 870,56	3 229 684,91	1,4 %
ALLIANZ SE-REG	Saksa	15 000	1 150 994,86	3 276 000,00	1,5 %
BASF SE	Saksa	40 000	2 528 987,66	2 694 000,00	1,2 %
FORTUM OYJ	Suomi	100 000	1 388 551,56	2 200 000,00	1,0 %
GENERAL ELECTRIC	Yhdysvallat	100 000	993 412,85	993 412,85	0,4 %
GREENSTREAM NETWORK OYJ	Suomi	62 500	31 250,00	31 250,00	0,0 %
HUHTAMAKI OYJ	Suomi	50 000	1 198 497,21	2 069 000,00	0,9 %
IBM	Yhdysvallat	20 000	1 524 598,63	2 386 327,22	1,1 %
INVESTOR AB-B	Ruotsi	150 000	1 835 990,28	7 340 046,71	3,3 %
KEMIRA OYJ	Suomi	250 000	2 611 033,15	3 315 000,00	1,5 %
LASSILA TIKAN	Suomi	200 000	2 518 926,30	3 148 000,00	1,4 %
LEHTO GROUP OYJ	Suomi	200 000	470 800,00	470 800,00	0,2 %
MUENCHENER RUE-R	Saksa	13 500	1 707 449,06	3 550 500,00	1,6 %
NOKIA OYJ	Suomi	500 000	1 648 000,00	1 648 000,00	0,7 %
NORDEA BANK AB	Suomi	750 000	5 134 172,28	5 430 371,02	2,4 %
NOVO NORDISK-B	Tanska	75 000	2 135 197,32	3 881 248,75	1,7 %
ORION OYJ-CL B	Suomi	100 000	2 505 951,90	4 127 000,00	1,8 %
OUTOKUMPU OYJ	Suomi	600 000	1 683 600,00	1 683 600,00	0,8 %
PORASTO OY	Suomi	20	3 473,08	3 473,08	0,0 %
ROCHE HLDG-GENUS	Sveitsi	20 000	2 143 816,06	5 785 885,39	2,6 %
ROYAL DUTCH SH-A	Iso-Britannia	117 003	2 465 265,47	3 061 383,50	1,4 %
SEB AB-A	Ruotsi	250 000	2 107 822,50	2 107 822,49	0,9 %
SIEMENS AG-REG	Saksa	40 000	3 682 356,77	4 661 600,00	2,1 %
STORA ENSO OYJ-R	Suomi	100 000	973 062,24	1 296 500,00	0,6 %
TELIASONERA AB SE	Ruotsi	750 000	2 889 640,85	2 889 640,85	1,3 %
UPONOR OYJ	Suomi	250 000	2 039 396,15	2 912 500,00	1,3 %
VODAFONE GROUP PLC	Iso-Britannia	940 000	1 621 466,86	1 621 466,85	0,7 %
Osakkeet ja osuudet yhteensä:		5 843 023,00	52 070 583,60	75 814 513,62	33,8 %
ABERDEEN GL EMRG MKT SM COMP	Luxemburg	358 370	5 729 564,55	6 507 918,58	2,9 %
AMUNDI 3 M-IC	Ranska	29	29 982 948,99	29 986 662,68	13,4 %
CAPITAL GP NEW WORLD-A4	Luxemburg	840 982	9 614 431,47	10 600 233,48	4,7 %
DANSKE INV-NEUTRAL FUND-AC	Suomi	346 404	10 246 788,90	11 297 225,65	5,0 %
DANSKE INV EM FM MKTS SMID W	Luxemburg	3 600	4 706 814,19	4 706 814,19	2,1 %
LX ML NYHTOTALFUND UCITS B EUR	Luxemburg	49 247	5 000 000,00	5 008 298,44	2,2 %
SAMPO YHTEISOKORKO-GROWTH	Suomi	435 509	12 964 196,44	13 189 657,97	5,9 %
SEB-GL-HI-YLD-B	Suomi	28 210	5 957 365,05	6 930 331,19	3,1 %
SEB FUND 5 DAN MOR BD-IC EUR	Saksa	93 103	9 956 335,30	9 956 335,30	4,4 %
SPDR S P 500 ETF TRUST	Yhdysvallat	101 800	12 266 630,94	29 166 234,64	13,0 %
VANGUARD FTSE JAPAN UCITS	Irlanti	283 000	6 009 477,74	7 884 380,00	3,5 %
Rahasto-osuudet yhteensä:		2 540 253,32	112 434 553,57	135 234 092,12	60,3 %
CAPMAN BUYOUT X B	Suomi	43 516	435 161,12	2 225 175,59	1,0 %
MACQUARIE EUROPEAN INFRA II	Iso-Britannia	3 280 593	3 280 592,54	3 920 917,73	1,7 %
OP-INFRASTRUKTUR SIJ K	Suomi	738 188	7 088 770,96	7 088 770,96	3,2 %
Pääomarahastot yhteensä:		4 062 296,87	10 804 524,62	13 234 864,28	5,9 %
Kaikki yhteensä		12 445 573,19	175 309 661,79	224 283 470,02	

OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET

1.1.-31.12.2019

€

Vararahasto	19 623 022,81	
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 303 669,72	
Oma pääoma 1.1.	22 926 692,53	
Edellisten tilikausien ylijäämä	3 303 669,72	
Siirto vararahastoon	0,00	3 303 669,72
Vararahasto	19 623 022,81	
Siirto edellisten tilikausien ylijäämästä	0,00	19 623 022,81
Tilikauden yli-/alijäämä		30 739 661,09

OMA PÄÄOMA 31.12.2019

53 666 353,62

VASTUUSITOUMUKSET

ALV- JA VUOKRAVASTUUT

Sopimuksen
päättymis
aikaVastuun
nimellis-
määrä €Vastuun nimellis-
määrä 2019 - jäljellä
olevalta ajalta
€

Alv-vastuut:

Tampere Turtola KCM, Tammisto KCM, Jakomäki KSM, Pohjois-Haaga KSM		796 586,00	
Tonttivuokra, Anttila logistiikka, Alikravantie 77	myyty		
Tonttivuokra, Helsinki Jakomäki	30.8.2043	54 933,60	1 190 411,11
Tonttivuokra, Helsinki Pohjois-Haaga, (myymälä)	30.11.2042	44 414,40	928 260,96
Tonttivuokra, Helsinki Pohjois-Haaga (paik.alue)	30.11.2042	3 896,00	81 426,40
Tonttivuokra, Tampere Turtola mainospyl.	voim. toist.	177,27	
Tonttivuokra, Turku Kingelinkatu (22-2-2 ja 7)	myyty		
Tonttivuokra, Turku Kunn.sair.tie (22-2-6)	myyty		

YHTEENSA

900 007,27

KESKON ELÄKEKASSAN TOIMINNAN OLENNAISET RISKIT:

Keskon Eläkekassan (jäljempänä Eläkekassa) riskienhallinnan tavoitteena on rajata riskit hallituksen hyväksymälle tasolle ja estää Eläkekassaa uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus.

Määrällisille riskeille asetetaan rajat kirjallisesti ja ne kirjataan vuosittain sijoitussuunnitelmaan. Valvontarajoja seurataan jatkuvasti. Rajojen ylitykset ja poikkeamat riskienhallinnan menettelytavoista arvioidaan ja raportoidaan kuukausittain. Mittareiden ja riskirajojen ajantasaisuus tarkistetaan vuosittain sijoitussuunnitelman teon yhteydessä.

Vuoden 2019 alusta alkaen lainsäädäntö on edellyttänyt, että eläkekassan hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana riskienarviointi, jossa arvioidaan oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan ja ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi. Eläkekassan hallitus on osana toimintaansa laatinut joulukuussa 2019 riskienarvioinnin.

Eläkekassan kannalta merkittävimmät riskit ovat vakuutustoiminnan riskit, sijoitustoiminnan riskit ja operatiiviset riskit.

1. VAKUUTUSTEKNISET RISKIT JA NIIDEN HALLINTA TILINPÄÄTÖKSESSÄ 31.12.2019

Vakuutustekniset riskit liittyvät siihen, miten vastuuelka riittää eläkekassan sääntöjen mukaisista etuuksista aiheutuvien korvausten maksamiseen ja millaisia heilahteluja korvausten maksamisesta ja vastuuelvan kattamisesta aiheutuu vakuutusmaksutasoon.

Eläkekassan sääntöjen mukaiset karttuneet etuudet ovat rahastoitu ja ne ovat kokonaisuudessaan eläkekassan vastuulla. Karttuneeseen etuuteen perustuvaa rahastoa täydennetään tarvittaessa työkyvyttömyys- tai perhe-eläkkeen alkaessa.

Eläkekassan lisäeläketurva sisältää vanhuus-, työkyvyttömyys- ja perhe-eläke-edun sekä hautausavustuksen.

Eläkekassa on ollut suljettu 8.5.1998 alkaen. Tilinpäätöshetkellä aktiivivakuutettuja on 349, vapaakirjan saaneita 196 ja eläkeläisiä 1904.

Eläkekassan vastuuelka tilinpäätöshetkellä jakautuu seuraavasti:

	(M€)
Korvausvastuu	136,7
Vakuutusmaksuvastuu	93,7
Indeksikorotusvastuu	18,4
Yhteensä	248,8

Vastuuelka on luonteeltaan pitkäkestoista, eläkekassan varsinaisesta vastuuelasta 47,3 % eräännyy maksettavaksi yli 10 vuoden kuluttua. Vastuuelka on eläkekassan kannan rakenteen vuoksi aleneva.

Vakuutustekniset riskit

Eläkekassan merkittävimmät vakuutustekniset riskit liittyvät vakuutettujen elinikään, eläkkeiden alkavuuteen ja etuuksien tasoon.

Mikäli vakuutettujen keskimääräinen elinikä poikkeaa laskuperusteiden mukaisesta oletuksesta, tulevat vanhuuseläke- ja perhe-eläkekorvaukset poikkeamaan eläkekassan rahastoimasta määrästä. Eläkekassa noudattaa vastuuelvan laskennassa TyEL:n nykyistä kuolevuusoletusta. Oletusten mukaisesti eläkekassan vastuuelka vastaa viimeisimpiä väestötason tilastotietoja ja siten ajantasaisinta arviota tulevasta eliniän kehityksestä.

Tuleviin työkyvyttömyyseläkkeisiin varautuminen perustuu keskimääräiseen työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuuteen. Uusien työkyvyttömyyseläkkeiden keskimääräistä suurempi määrä voi kasvattaa vakuutusmaksutarvetta erityisesti niiden vakuutettujen osalta, joilla eläkekassan vanhuuseläkeikä on TyEL-tökyvyttömyyseläkkeen tulevan ajan pääteikää korkeampi.

Aktiivivakuutettujen ansiotasossa tapahtuvat heilahdukset vaikuttavat etuuksien perusteena olevaan eläkepalkkaan. Etenkin työuran viimeisiin vuosiin kohdistuvan ansiotason voimakkaan kasvun seurauksena etuudet voivat muodostua ennakoitua korkeammiksi.

Eläkekassan maksamat lisäeläkkeet on sidottu TyEL:n mukaiseen työeläkeindeksiin ja vapaakirjat TyEL:n mukaiseen palkkakertoimeen. Vuosittainen indeksien kasvu aiheuttaa eläkkeensaajien ja vapaakirjan saaneiden vastuuvelan kasvua, joka voi yksittäisinä vuosina olla poikkeavan suurta.

Vakuutusteknisten riskien hallinta

Eläkekassa noudattaa vastuuvelkaa laskettaessa Finanssivalvonnan määräyksen Dnro FIVA 14/01.00/2018 mukaisia laskuperusteita ja niiden liitteenä olevia ohjeellisia kaavoja muutamin vastuuvelan laskentaa tarkentavin poikkeuksin.

Laskuperustekorko on 2,0 prosenttia. Tämä on turvaavampi kuin Finanssivalvonnan määräyksen 4/2012 mukainen enimmäiskorko 3,5 prosenttia. Lakisääteistä eläkettä pienentävä elinaikakerroin kompensoidaan kassan lisäeläkkeellä.

Vastuuvelkaa laskettaessa etujen katsotaan karttuvan tasaisesti eläkeiän täyttämiseen mennessä tai 30 vuoden palvelusajan täyttymiseen mennessä sen mukaan, kumpi on aikaisempi. Tällä on pyritty varmistamaan sitä, että vanhuuseläkkeet ovat riittävässä määrin etukäteen rahastoidut ilman, että eläkkeiden alkaessa tulee tarvetta lisätäydennykseen.

Elinaikakertoimen vaikutus on otettu vastuuvelassa huomioon täysimääräisenä ETK:n ennusteen mukaisesti. Vastaisia vanhuuseläkevastuita vähentävänä ei huomioida mahdollisen lakisääteisen työkyvyttömyyseläkkeen lisäeläkkeeseen aiheuttamaa pienennystä. Vastaisia perhe-eläkevastuita laskettaessa asia on otettu huomioon.

Kassassa on vapaakirjaoikeus, joten aktiivien vastaisten vanhuuseläkkeiden vastuuvelan laskennassa otetaan lakisääteisten eläkkeiden korotetut karttumet huomioon sitä mukaa, kun ne ansaitaan. Vastuuvelan laskentatapa lisää tältä osin turvaavuutta.

Eläkekassa on varautunut tuleviin indeksikorotuksiin ja laskuperustemuutoksiin indeksikorotusvastuun avulla. Indeksikorotusvastuun määrä on 18,4 miljoonaa euroa, mikä on 8 prosenttia varsinaisen vastuuvelan määrästä. Vuodenvaihteessa 2019 - 2020 etuuksiin annettu indeksikorotus oli pääoma-arvoltaan 2,2 miljoonaa euroa, mikä oli noin 1 prosentti varsinaisesta vastuuvelasta.

Eläkekassa voi käyttää omaa pääomaa ja arvostuseroja puskurina vakuutusmaksutason heilahtelulle. Tilinpäätöshetkellä omaa pääomaa ja arvostuseroja on yhteensä 134,4 miljoonaa euroa, mikä on noin 58 prosenttia varsinaisen vastuuvelan määrästä.

Vuoden 2017 alusta alkaen lainsäädäntö on edellyttänyt, että eläkekassan hallituksen tulee tehdä strategisen päätöksenteon ja riskienhallinnan osana oma riski- ja vakavaraisuusarvio, jossa arvioidaan oleellisten riskien vaikutus eläkekassan toimintaan ja ne toimenpiteet, jotka ovat aiheellisia arvioinnissa esiin nousseiden riskien hallitsemiseksi. Eläkekassan hallitus on osana toimintaansa tehnyt kyseisen arvion vuoden 2017 aikana sekä päivittänyt sitä vuonna 2019.

2. SIJOITUSTOIMINNAN RISKIT:

Sijoitustoiminnan tavoitteet ja riskienhallinta:

Keskon Eläkekassan sijoitustoiminnalla tavoitellaan mahdollisimman hyvää tuottoa riskirajoitukset huomioon ottaen. Tavoitteena on huolehtia sijoitusten tuotosta ja rahaksi muutettavuudesta turvaavasti sekä sijoitusten asianmukaisesta monipuolisuudesta ja hajauttamisesta. Tuottava sijoittaminen edellyttää altistumista sijoitusriskeille, joita rajoitetaan turvaavuusvaatimuksen varmistamiseksi. Tuloksen ja vakavaraisuuden kannalta merkittävin riski on juuri sijoitusriski.

Sijoitustoiminnan riskienhallinnan viitekehyksenä toimii Eläkekassaa koskeva varsin vaativa katesäännöstö. Siinä määrin kuin Eläkekassan omaisuus katesäännöstö huomioon ottaen ylittää sen vastuuvelan määrän, Eläkekassalla on toimintapääomaa, jolla varaudutaan toiminnan riskeihin. Toimintapääoman eriä ovat Eläkekassan oma pääoma, sijoitusten arvostuserot ja indeksikorotusvastuu.

KESKON ELÄKEKASSA

Eläkekassan sijoituspolitiikka määrittelee omaisuuslajikohtaiset sijoitusrajoitteet sekä sallitut sijoituskohteet. Eläkekassan hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma sisältää sijoitusjakauma- ja tuottotavoitteet aina vuodeksi eteenpäin. Sijoitustoiminnan riskeihin varaudutaan seuraamalla sijoitusomaisuuden jakaumaa, vaihteluvälejä ja tuottoja verrattuna valittuihin vertailuindekseihin sekä muita rajoituksia kuukausittain. Lisäksi kuukausittain seurataan Eläkekassan osakesalkun markkinahintaista riskitasoa (toteutuneen tuoton keskihajontaa eli volatiliiteettiä) ja muita tunnuslukuja (mm. Beta), korkosalkun herkkyyttä korkomuutoksille eli duraatiota ja kiinteistöinvestointien vuokrausastetta.

Sijoitustoiminnan riskit:

Eläkekassassa tunnistettuja sijoitusriskejä ovat markkinariski, vastapuoliriski ja likviditeettiriski. Lisäksi riskikeskittymät ja niiden hallinta ovat osa sijoitusriskien hallintaa.

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Suurin markkinariski on osakkeiden arvonmuutosriski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuutariski, volatiliiteettiriski, luottoriski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Markkinariskiä hallitaan ensisijaisesti huolehtimalla sijoitussalkun riittävästä hajauttamisesta.

Sijoitusomaisuuden jakauma per 31.12.2019:

Sijoitusomaisuuden jakauma 31.12.2019	Milj. eur	%-osuus
Lyhyet korkosijoitukset	63,7	16,7 %
Pitkät korkosijoitukset	65,1	17,0 %
Noteeratut osakkeet ja rahastot yht.	134,7	35,2 %
Noteeraamattomat osakkeet yht.	17,1	4,5 %
Pääomarahasto-osuudet	13,2	3,5 %
Kiinteistöt ja kiinteistövakuudelliset lainat	88,6	23,2 %
Sijoitusomaisuus yhteensä	382,4	100 %

Korkoriskiä seurataan modifioidulla duraatiolla, jota verrataan vertailuindeksin duraatioon. Eläkekassan korkosijoitusten jakauma ja duraatio per 31.12.2019 olivat seuraavat:

Korkosijoitukset	Jakauma	Mod. duraatio
Lyhyet korkosijoitukset	49,4 %	0,2
Pitkät korkosijoitukset	50,6 %	2,7

Luottoriskiä minimoidaan sijoitussuunnitelman rajoituksilla. Pitkiä korkosijoituksia Eläkekassan salkussa oli 31.12.2019 n. 17,0 % sijoitusomaisuudesta.

Eläkekassan salkusta n. 23,2 prosenttia on sijoitettu kiinteistöihin. Kiinteistöt ovat kaikki Suomessa ja niissä on pääosin pitkät vuokrasopimukset sekä vuokralaisina vakavaraisia yhtiöitä ja yrittäjiä.

Riskikeskittymällä tarkoitetaan liian suurta panostusta yhteen yksittäiseen sijoituskohteeseen tai sijoitusryhmään. Riskikeskittymiä ehkäisee osittain katesäännöstö, joka määrittelee katekelpoisen omaisuuden rajat. Lisäksi omilla toimenpiteillä pyritään estämään riskikeskittymien muodostuminen maa-, toimiala- ja yhtiötasoisesti.

Vastapuoliriskiä hallitaan sijoituspolitiikassa määriteltyjen sallittujen sijoituskohteiden avulla. Kuukausittain laaditaan vastapuoliriskiraportti, jossa määritellään korkosijoitukset sekä pitkän että lyhyen koron osalta vastapuolittain euromääräisinä.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole lainkaan tai ovat ainoastaan tappiolla rahaksi muutettavissa. Likviditeettiriski on Eläkekassassa hyvin hallittavissa, sillä eläkemeno ja muut menot ovat varsin tarkoin ennustettavissa ja varallisuutta on riittävästi likvideissä arvopaperisijoituksissa.

KESKON ELÄKEKASSA

Keskon Eläkekassan sijoitusomaisuuden nettotuotto sitoutuneelle pääomalle on esitetty alla olevassa taulukossa vuosilta 2019 ja 2018.

Sijoitusomaisuuden nettotuotto 1000 euroa	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin 31.12.2019	Sitoutunut pääoma (keskiarvo) 31.12.2019	MWR-Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 31.12.2019	MWR-Tuotto- % sitoutuneelle pääomalle 31.12.2018
Korkosijoitukset yhteensä	2,6	104,5	2,5	-0,3
Joukkovelkakirjalainat	2,5	45,4	5,5	-1,5
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	0,1	59,2	0,2	0,3
Osakesijoitukset yhteensä	28,8	144,3	19,9	-5,0
Noteeratut osakkeet	25,6	108,4	23,6	-6,8
Pääomasijoitukset	1,0	13,3	7,6	-1,5
Noteeraamattomat osakkeet	2,2	22,7	9,7	2,5
Kiinteistösijoitukset yhteensä	7,3	105,6	6,9	6,4
Suorat kiinteistösijoitukset	6,8	88,1	7,7	7,8
Kiinteistövakuudelliset lainat	0,1	2,2	3,0	3,2
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	0,4	15,3	2,6	3,4
Sijoitukset yhteensä	38,6	354,5	10,9	-0,2
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot ja kulut ja liikekulut		0,0	0,0	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	38,6		10,9	-0,2

Osakkeiden riskiluku eli volatiliiteetti oli vuoden vaihteessa 11,27 prosenttia. Tällä riskiluvulla laskettuna koko Eläkekassan osakesalkun tappion todennäköisyys on 29,7 prosenttia eli yli kolmen vuoden välein. Todennäköisyys sille, että osakkeiden tuotto olisi jonain vuonna 30 prosenttia negatiivinen, on tällä riskiluvulla 0,4 prosenttia.

Kiinteistöjen riskilukuna analyysissä käytetään 10 prosenttia. Tätä lukua käyttäen todennäköisyys sille, että vuoden aikana kiinteistöpuolella tulisi tappio, on 27,4 prosenttia eli noin joka 3,5. vuosi. Todennäköisyys sille, että tappio olisi suuruudeltaan vähintään 20 prosenttia, on 0,5 prosenttia.

3. OPERATIIVISET RISKIT:

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan suoria tai välillisiä tulon menetyksiä tai kustannuksia, joita voi aiheutua epätäydellisestä tai puutteellisesta toimivista prosesseista, puutteellisesta osaamisesta, tietotekniikasta tai tietoturvasta, henkilöstöstä, sisäisen valvonnan puutteesta tai ulkoisen uhan turvallisuuteen tai toiminnan jatkuvuuteen aiheuttamasta epävarmuudesta. Operatiiviset riskit hallitaan pääosin osana normaalin toiminnan johtamista ja kehittämistä. Kesko-konsernin tarjoamaa tukea keskitettyjen toimintojen ja palvelujen toimintavarmuuden ja jatkuvuuden turvaamisessa hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Eläkekassalla on vastuu myös ulkoistetuista palveluista. Eläkekassa on ulkoistanut kassanjohtajan, kirjanpito- ja eläkkeiden laskemiseen ja maksamiseen liittyvät toiminnot Mandatum Life Palvelut Oy:lle (Mandatumille). Näihin edellä mainittuihin toimintoihin liittyvät eläkekassan operatiiviset riskit ovat samat kuin Mandatumilla. Tehtäviä, päätösvaltaa ja vastuuta on jaettu niin, ettei kukaan saa yksin hoitaa toimenpiteitä läpi käsittelyketjun ja että työohjeistukset ovat aina ajan tasalla. Tällä varmistetaan se, ettei toiminnan kannalta vaarallisia työyhdistelmiä ole. Hallitus, kassanjohtaja eikä sijoitusvaltuutettu myöskään saa osallistua itseään tai lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon.

Vahingollisimpia operatiivisia riskejä ovat virheet ja häiriöt, jotka estäisivät eläkkeiden oikean laskemisen ja/tai oikea-aikaisen maksamisen. Lisäksi kaikenlainen häiriö rahaliikenteessä on operatiivinen riski. Myös verkkoympäristön toiminnan häiriöt, jotka vaarantavat suorituskyvyn, turvallisuuden ja hallinnan, luetaan operatiivisiin riskeihin. Tietojärjestelmien luotettavuutta parannetaan ja järjestelmiin liittyviä riskejä (esimerkiksi tietoturva, mahdolliset keskeytykset toiminnassa) seurataan jatkuvasti. Lisäksi takaamalla hyvät ja toimivat tietoliikennejärjestelmät, tietoliikenneyhteydet ja varajärjestelmät vähennetään riskiä verkkoympäristön häiriöistä.

KESKON ELÄKEKASSA

Eläkekassassa on laadittu jatkuvuussuunnitelma, joka sisältää Mandatumille ulkoistettujen palveluiden osalta Innovan poikkeusolojen valmiussuunnitelman. Tässä suunnitelmassa on kerrottu ne kriittiset tekijät, jotka tunnistetaan ja varmistetaan kaikissa tilanteissa.

Riittävä osaaminen pyritään varmistamaan mm. koulutuksen, hyvän perehdyttämisen sekä hyvien toimintatapojen avulla, jolloin operatiivisten riskien mahdollisuutta voidaan vähentää. Eläkekassa käyttää lisäksi myös yhteistyökumppaneita mm. kiinteistösijoittamisessa.

Eläkekassan hallituksen jäsenillä, kassanjohtajalla ja sijoitusvaltuutetulla on vastuuvakuutus.

Muut olennaiset riskit:

Keskon Eläkekassassa ei ole tunnistettu muita olennaisia riskejä. Riskejä pyritään tunnistamaan ja niistä raportoidaan tarvittaessa.

KESKON ELÄKEKASSA**TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEET**

Sijoitusten arvostus ja jaksotus**Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet**

- * Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa EVL:n mukaisilla poistoilla vähennetyn hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.
 - * Kiinteistö- ja muut osakkeet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon.
- Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi. Sijoituksista aikaisemmin tehdyt arvonalennukset palautetaan käyvän arvon noustessa (tulosaikutteisesti) enintään alkuperäiseen hankintamenoan saakka.

Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankintamenon määräisinä tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Myyntivoitot ja -tappiot on laskettu fifo-periaatteen mukaan.

Osakkeiden ja osuuksien arvoihin on voitu tehdä arvonkorotus, mikäli niiden arvo on tilikauden päättyessä ollut pysyvästi alkuperäistä hankintamenoa olennaisesti suurempi.

Rahoitusmarkkinavälineet

Joukkovelkakirjalainat esitetään taseessa efektiivisen koron menetelmällä jaksotettuun hankintamenoon. Jaksotettu määrä kirjataan korkotuotoksi. Rahamarkkinainstrumentit esitetään taseessa hankintamenoon, lisätynä (tilinpäätöshetken) kertyneillä koroilla

Kiinnelainasaamiset ja talletukset

Lainasaamiset ja talletukset esitetään taseessa nimellisarvon määräisinä.

Sijoitusten käypien arvojen määrittäminen**Kiinteistösisjoitukset**

Kiinteistöasiantuntijat määrittävät vuosittain kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvän arvon Finanssivalvonnan edellyttämällä tavalla.

Osakkeet ja osuudet ja rahoitusmarkkinavälineet

Arvopapereiden käypänä arvona on käytetty markkina-arvoa.

Kiinnelainasaamiset ja talletukset

Lainasaamisten käypänä arvona on käytetty nimellisarvoa. Talletusten käypänä arvona on käytetty markkina-arvoa.

Laskuperustekorko

Kassan laskuperustekorko on ollut 2,0 %.

Konsernitilinpäätös

Eläkekassa muodostaa omistamiensa kiinteistöyhtiöiden kanssa kirjanpitolain tarkoittaman konsernin. Eläkekassan omistamilla kiinteistöyhtiöillä ei ole konsernin ulkopuolista velkaa ja eläkekassan omistamat kiinteistöt on vuokrattu työnantajayritykselle. Konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu, koska tieto ei ole olennainen ja oikea ja riittävä kuva saattaa vaarantua, jos kiinteistöyhtiöitä yhdistellään eläkekassan tilinpäätökseen.

Keskon Eläkekassa

Y-tunnus, 0200000-4

Luettelo kirjanpidoista ja aineistoista**Säilytystapa**

Päivä- ja pääkirja		sähköisesti pdf-tiedostona
Tilinpäätös ja toimintakertomus		sähköisesti pdf-tiedostona
Tuloslaskelman ja taseen erittelyt		sähköisesti pdf-tiedostona
Pankkitositteet	tositelaji 15	sähköisesti pdf-tiedostona
Myyntilaskut	tositelaji 15	sähköisesti pdf-tiedostona
Ostolaskut	tositelaji 19	sähköisesti pdf-tiedostona
Muistiotositteet, IHC-tilin tapahtumat	tositelaji 30	sähköisesti pdf-tiedostona
Muistiotositteet	tositelaji 77	sähköisesti pdf-tiedostona
Muistiotositteet, sijoitustoiminnan jaksotukset	tositelaji 90	sähköisesti pdf-tiedostona
Sijoitustoiminnan jaksotusten vastaviennit	tositelaji 99	sähköisesti pdf-tiedostona
WSS-arvopaperikaupan tositteet	tositelaji 81	sähköisesti pdf-tiedostona

Eläkekassan kirjanpito on tehty Intime-nimisessä kirjanpitojärjestelmässä, Ostolaskujen käsittely- ja maksuliikennejärjestelmänä on Opus Capita. Sijoituskirjanpidon järjestelmänä on Wall Street Suite.

Tositteet säilytetään kuusi vuotta sen vuoden lopusta, jonka aikana tilikausi on päättynyt. Kirjanpitokirjat säilytetään kymmenen vuotta tilikauden päättymisestä (KPL 2:10).

Sähköisen arkiston säilytys:
Mandatum Life Palvelut Oy
Bulevardi 56, Helsinki

TILINPÄÄTÖS 31.12.2019**TOIMINTAKERTOMUKSEN JA TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN**

Helsingissä 27 . päivänä maaliskuuta 2020

Matti Mettälä
puheenjohtaja

Tom Fagerström

Kirsi Tamminen

Jukka Koivunen

Marja Saloniemi
kassanjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Helsingissä 31. päivänä maaliskuuta 2020

PricewaterhouseCoopers Oy

Enel Sintonen, KHT

Olli-Pekka Salonen, KHT

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This document contains 23 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 23 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 23 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 23 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 23 sider før denne side

KIRSI HANNELE TAMMINEN

118a3639-6cb6-49ec-842e-179185cf5aff - 2020-03-27 14:17:44
BankID / MobileID - 321c78fa-a4e2-4d5b-9ddc-cae75cce0325 - FI

Tom Henrik Fagerström

a425bd3b-dbc1-440d-b4e4-7f07da4ed91c - 2020-03-27 14:13:35
BankID / MobileID - 36b5a67c-c9eb-4c41-88b4-023a49d5a387 - FI

MARJA KRISTIINA SALONIEMI

f3555356-4c27-4f23-9a85-2a575b97fcaa - 2020-03-27 14:29:22
BankID / MobileID - c288808d-1291-4f34-b1f9-e985eb5fadb6 - FI

MATTI ANTERO METTÄLÄ

5eaa3e91-ba70-41f2-9a5a-1200cd0f7ac0 - 2020-03-30 12:18:01
BankID / MobileID - 781f61a7-9eda-4238-bf1f-e1a54f15f64e - FI

JUKKA PELLERVO KOIVUNEN

3628d095-9095-4fff-b44d-80324ad50367 - 2020-03-30 14:48:14
BankID / MobileID - 8fe4c406-316d-4fc1-97dd-493af4f41b07 - FI

authority to sign

toimivaltaoikeus

ställningsfullmakt

autoritet til å signere

myndighed til at underskrive

representative

nimenkirjoitusoikeus

firmateckningsrätt

representant

repræsentant

custodial

huoltaja/edunvalvoja

förvaltare

foresatte/verge

frihedsberøvende

The following documents were signed Tuesday, March 31, 2020



Tilinpäätös 2019 päivitettyinä.pdf
(2193992 byte)
SHA-512: a12f3ca0f8e84a8fe3b70b19322f0cff1baaa
0c5d73f50c95479a922602eb5aa72c2a97871100b6e496
fe6feb14afcef5ccf5aaf7211c68aad4b65eb4814d9d3

The documents are signed by

3/31/2020 2:19:36 PM (CET)



Enel Sintonen, PricewaterhouseCoopers Oy

enel.sintonen@pwc.com
34.99.61.2
Signed with electronic ID (Finnish Trust Network)

3/31/2020 1:38:29 PM (CET)



Olli-Pekka Mikael Salonen, PricewaterhouseCoopers Oy

olli-pekka.salonen@pwc.com
66.159.213.128
Signed with electronic ID (Finnish Trust Network)



Signature is certified by Assently



Keskon Eläkekassa Tilinpäätös 2019 PwC allekirjoitus

Verify the integrity of this receipt by scanning the QR-code to the left.
You can also do this by visiting <https://app.assently.com/case/verify>
SHA-512:
622bf40f14b2ff477ce59532afa1064bcdf7942996333203f0db425d750a0372ebc74adb7076f3bc42919cf9f1aefdd1018e06bbb16b4a73708f483ccc786890



About this receipt

This document has been electronically signed using Assently E-Sign in accordance with eIDAS, Regulation (EU) No 910/2014 of the European Parliament and of the Council. An electronic signature shall not be denied legal effect and admissibility as evidence in legal proceedings solely on the grounds that it is in an electronic form or that it does not meet the requirements for qualified electronic signatures. A qualified electronic signature shall have the equivalent legal effect of a handwritten signature. Assently E-Sign is provided by Assently AB, company registration number 556828-8442. Assently AB's Information Security Management System is certified according to ISO/IEC 27001:2013.